

Sygn. akt II KK 331/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Piotr Mirek

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **T. G. i B. M.**

skazanych z art. 278 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 9 lipca 2020 r.,

kasacji wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanych

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w W. z dnia 27 września 2018 r., sygn. akt XIV K (...)

- 1. uchyla zaskarżony wyrok nakazowy w stosunku do T. G. i B. M. w części dotyczącej orzeczenia o karze grzywny;**
- 2. uchyla rozstrzygnięcie o zaliczeniu T. G. i B. M. na poczet wymierzonych im kar grzywny okresu ich zatrzymania;**
- 3. wydatkami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w W. , wyrokiem nakazowym z dnia 27 września 2018 r., uznał T. G. i B. M. za winnych popełnienia przestępstw z art. 278 § 1 k.k., zaś na podstawie art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 37a k.k. oraz art. 33 § 1 i 2 k.k. wymierzył T. G. karę roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym oraz karę grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych po 10 zł każda, natomiast B. M. karę 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym oraz karę grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych po 10 zł każda. Nadto, wyrokiem tym, na podstawie art. 63 § 1 k.k., na poczet orzeczonych oskarżonym kar grzywny zaliczono okres ich zatrzymania, a także zwolniono od ponoszenia kosztów sądowych.

Wyrok ten uprawomocnił się bez zaskarżenia w dniu 7 listopada 2018 r.

Z kasacją od tego orzeczenia, zaskarżając je w całości na niekorzyść skazanych, wystąpił Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny. Orzeczeniu temu zarzucił rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie przepisu prawa materialnego, tj. art. 33 § 2 k.k., polegające na niedopuszczalnym w świetle powyższego przepisu wymierzeniu skazanym kary grzywny obok kary ograniczenia wolności za przypisane im przestępstwo z art. 278 § 1 k.k., przy zastosowaniu art. 37a k.k., który wprowadzie przewiduje za powyższy występki możliwość wymierzenia kary grzywny, ale tylko alternatywnie z karą ograniczenia wolności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja ta jest w całości oczywiście zasadna i dlatego mogła być uwzględniona na posiedzeniu, o jakim mowa w art. 535 § 5 k.p.k.

Sąd Rejonowy poprzez orzeczenie względem oskarżonych kary grzywny obok kary ograniczenia wolności dopuścił się rażącego naruszenia prawa wskazywanego w zarzucie kasacji, które w istotny sposób wpłynęło wręcz na zaskarżony wyrok. Przepis art. 33 § 2 k.k. umożliwia bowiem orzeczenie kary grzywny, ale jedynie obok kary pozbawienia wolności, której to Sąd Rejonowy nie wymierzył. Również powołany przez tenże Sąd art. 37a k.p.k. nie mógł stanowić podstawy do orzeczenia zamiast kary pozbawienia wolności grożącej za przypisane oskarżonym przestępstwo kradzieży z art. 278 § 1 k.k. kary grzywny obok kary ograniczenia wolności. W poprzednio obowiązującym przepisie art. 37a k.k. (podobnie zresztą jak w art. 37a § 1 k.k., który obowiązuje od 24 czerwca 2020 r.) ustawodawca posłużył się funktorem zdaniowym „albo”, co nakazuje przyjęcie, że na gruncie

omawianego przepisu sąd może orzec jedną z alternatywnie wymienionych w nim kar, a nie jednocześnie karę grzywny obok kary ograniczenia wolności.

Powyższe świadczy o potwierdzeniu się zarzutu kasacji. Jej autor, pomimo zaskarżenia wyroku w całości na niekorzyść oskarżonych, nie podważa jednak jego wydania w trybie nakazowym oraz nie kwestionuje pozostałych rozstrzygnięć zaskarżonego orzeczenia. Skarżący nie sformułował przy tym wniosków kasacji, co jednak nie stanowiło przeszkody uniemożliwiającej procedowanie na posiedzeniu, o którym mowa w art. 535 § 5 k.p.k., skoro wnioski skarżącego i tak nie są wiążące. W tej sytuacji Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że nie zachodzi jednak potrzeba wyeliminowania z obrotu prawnego całego zaskarżonego wyroku nakazowego, skoro w pozostałym zakresie jest on prawidłowy. Dla usunięcia stwierdzonego naruszenia prawa wystarczające jest bowiem uchylenie zaskarżonego wyroku nakazowego w stosunku do T. G. i B. M. w części dotyczącej orzeczenia o karze grzywny. Jako że konsekwencją omawianego naruszenia prawa było również nieprawidłowe zaliczenie oskarżonym okresu rzeczywistego pozbawienia ich wolności na poczet kary grzywny, to i rozstrzygnięcie o tym zaliczeniu należało uchylić.

Od dawna zasadnie przyjmuje się, że zawarty w art. 537 k.p.k. katalog orzeczeń nie jest zamknięty, dopuszczając choćby ograniczenie się przez Sąd Najwyższy do uchylenia wadliwego rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku bez przekazywania sprawy do ponownego rozpoznania, o ile w ten sposób można wyeliminować zaistniałą obrazę prawa. W ocenie Sądu Najwyższego tak jest właśnie w realiach rozpatrywanej sprawy. Zaliczenie natomiast okresu rzeczywistego pozbawienia wolności na poczet orzeczonej oskarżonym kary, o którym mowa w art. 63 § 1 k.k., powinno w tej sytuacji nastąpić stosownie do reguł przewidzianych w art. 420 § 1 k.p.k.

Orzeczenie o wydatkach związanych z kasacją Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego wydano na podstawie art. 638 k.p.k.

Z tych wszystkich względów, orzeczono jak w wyroku.